

suurt kōli, kōs, ni palju kui wõimast on, kōif-suggust tarkust mõistusse ja süddame ehitusselks kokko kōgguda, ja noorte innimestelle, kes allasmatte kolide sees jo iggapiddi selle mõistjaks ette walmistud on, kui sedda kōige üllemad ja wimast juhhatamist ello tee peale anda nõutakse. Ühhe nisugguse kōli tarbeks, kōs mõnni kōrd ennam kui wiiskümmendki kōige wäljawallitsetumad truud õppetajad, igga üks omma jao sees, õpetawad, ja sedda ükspäiniis riik üllespidada jõuab, soetakse kōifsuggusid wärkissid ja asju, mis igganes nāggemisse ja tähhelepannemisse wāart on. Seal on ramatid tuhhande ja tuhhande kaupa, ja igga kele piddi, kōs agga ial tarkust leida; seal on malissid ja landkartissid, seal kujosid ja kallid kiwwe, seal wäljatoppitud lindussid ja muid ellajid; seal kōifsuggusid nõusid ja riistu ni aptekritte kui tohtritte, ni ma ja taewa-mõetjatte kui põllo meeeste tarbeks; seal, et sedda lühhidest üttelda, iggapiddi juhhatamist ja õppetust noorte süddamette kassuks, et mõistlikkud ja Zummala kartusses ello siise astuksid ni innimeste eaks, kui Zummala auks. Üks nisuggune kool on kui üks suur rohho aed, kōs nori puid kaswatakse, tās ehhitellemist ja lotust, et aega mõda ead wilja kannaks. Se õppetaja on seal se külwaja, ta sõnna on se seme, ja meie järgmistē süddamed ta põld. Üks nisuggune kool on siis ka meie uniwersitāt, mis nüid jo pea 209 aastad sest ajast mõda jõudma nāggi,

kui tedda essite assutati. Se ea ja tännowāart wallitseja, kes tedda rajas, olli se suur Rootsi kuningas Gustaw Adolw, üks õiglanne, wāgew ja Zummala kartlik mees. Ta olli sell kōrval just Saksa maal Nürnbergi linna al sõddimas, kui ta sell 30 Juli kuu päwal 1632 sedda kāsko omma nimme allakirjutamissegga kinnitas, mis temma omma ollnud koolmeisteri Johann Skytte nõuandmisse järrele Tartu linna uniwersitāti ehhitamisse pārrast olli lubbanud. Meie maa olli se kōrd Rootsi rigi pārrast. Agga jubba selsammal aastal, jo nelli ainust kuud pārrast sedda, jai se armas kuningas Lütsemi linna al lahhiüksse. Johann Skytte, kes se kōrd siin Liwlandi maal kindralkuperneriks olli, ehhitas sedda uniwersitāti ülles, ja temmap se ka siis ongi, kes 2 aastad enne ka sedda Tartu linna Gümnaasiumi kōli assutas, mis kōigist meie kōldest kohhe se uniwersitāti järgminne on. Kui nüid Gustaw Adolw surnud olli, siis nāggi Tartu linn ja temma uniwersitāt raske sõddade pārrast ni mõnda willetsust. Kōrd olli se uniwersitāt siin, kōrd Perno linnas, kōrd jälle siin, ja kōrd ennam kōsgilgi, ni kaua, kui wimati siis meie Keiser Aleksander I, kes nüid jo pea 16 aastad Zummala rahho sees ingab, ja kelle kätte jo Petri I ajadest sadikse Tallina ja Tartu maa olli tullnud, tedda jälle uest assutas ja temmale sedda tänniniis seisust andis, sel 12 Detsembri kuu päwal 1802. Minister Sawadowski ja